

مهندس عباس خلخالی
کارشناس مجتمع تحقیقات کاربردی و تولید بذر
شرکت توسعه کشت دانه های روغنی

اهمیت بررسی شاخص های رشد در گیاهان زراعی

استفاده از کودهای ازته قبل از شروع مرحله زایشی سبب می گردد تا توانایی گیاه جهت تولید ساقه گل دهنده و همچنین تعداد گل‌های بارور افزایش یابد. ضمن بالا رفتن رشد کمی گیاه در نهایت منجر به رشد کیفی و افزایش عملکرد گردد. در واقع عملکرد اقتصادی برآیندی از سرعت جذب خالص (NAD) و دوام سطح برگ می باشد.

$Yield=LAD*NAR$ در سویا استفاده از کودهای ازته در ۷۵ درصد مرحله گلدهی که ابتدای مرحله دانه بندی می باشد، سبب تاخیر در ریزش و زرد شدن برگ، افزایش دوام سطح برگ تعداد دانه در غلاف، وزن دانه و غلظت پروتئین خواهد شد. قبل از مصرف هر گونه کود به ویژه کودهای ازته لازم است نسبت به فیزیولوژی گیاهان زراعی کاشته شده آشنایی داشته تا بتوان زمان دقیق مصرف نهاده ها را تعیین نمود که خود سبب کاهش هزینه ها و افزایش تولید نیز خواهد شد.

یکی از مواردی که در بررسی شاخص های رشد گیاهان زراعی دارای اهمیت بسیار زیادی می باشد. شاخص دوام سطح برگ (Leaf area duration) می باشد. از این شاخص به عنوان سطح سبز نیز نامبرده می شود، که در واقع بررسی کننده میزان حفظ دوام برگ در طول عمر گیاه می باشد. در گیاهان زراعی حفظ سبزیگی برگها سبب خواهد شد تا تولید ماده فتوسنتزی (NAR) افزایش یابد. روند صعودی این افزایش سبب تولید ماده خشک بیشتر و در نهایت افزایش عملکرد خواهد شد. در گیاهان روغنی به ویژه کلزا حفظ دوام برگ در انتهای رزت و خروج از این مرحله، آغاز ساقه دهی و در ادامه گلدهی و تشکیل غلاف سبب خواهد شد تا میزان کمی و کیفی دانه ها افزایش یابد. حفظ سطح برگ در واقع سبب افزایش تولید مواد فتوسنتزی خواهد شد که در نهایت باعث تولید ماده خشک بیشتر و افزایش کیفیت دانه ها و تعداد آنها نیز می گردد. دوام سطح برگ رابطه مستقیمی با شاخص سطح برگ داشته و در واقع برآیند تغییرات شاخص سطح برگ در طول زمان رشد و حیات گیاه می باشد. هر چه فرآورده های فتوسنتزی افزایش یابد سبب بالا رفتن عملکرد دانه خواهد شد. از عوامل بسیار مهم در افزایش دوام سطح برگ کاربرد کودها حسب نیاز گیاه به منظور افزایش شاخص سطح برگ و دوام آنها می باشد.